

HISTORIE KABRŇÁKŮ (1924 – 2024)

Poslední čtvrtina 19. století přinesla mimo jiné i nový zdroj zábavy: křížovky. Guinnessova kniha rekordů sice uvádí, že vynálezcem křížovky byl Američan Arthur Wynne, který svou křížovku publikoval v roce 1913. Údaj není správný, ale to jen proto, že do této mezinárodní knihy rekordů nikdo nezaslal informaci, že křížovky se luštily v české kotlině již nejméně 20 let. Netvrdíme, že křížovky vznikly v Čechách, i když dlouho to tak vypadalo. Zdá se, že první doložitelná křížovka vznikla v Itálii. Klasické slovní hádanky vznikly mnohem dříve, a právě v nich mají zřejmě křížovky svůj původ. Nicméně z křížovky se na konci 19. století a na počátku 20. století stal v našich zemích nový fenomén. V době bez rozhlasu a televize šlo o nový typ zábavy, z něhož se postupně stávala vášeň. A tak se milovníci křížovek a hádanek již od počátku 20. století začali sdružovat do hádankářských a křížovkářských klubů, spolků a kroužků. Řada z nich existuje dodnes, například kroužek *Pijaristé ze z Plzně*, který byl založen v roce 1902.

Největším hádankářským a křížovkářským kroužkem České republiky současnosti je brněnský kroužek Kabrňáci. Úsilí o založení hádankářského kroužku v Brně se datuje už od roku 1904. Ale až **20. března 1924** byl definitivně založen životaschopný hádankářský klub – Kabrňáci. Řadami Kabrňáků prošla plejáda zvučných jmen vynikajících hádankářů a křížovkářů. V počátcích kroužku to byli zejména legendární Josef Čapek-Březinecký, profesor konzervatoře Max Škvor, zemský rada K. Fuksa, ředitel tiskárny J. Župka, Jarka Benešovsky st., Ludvík Dvořák, ing. Tomek, JUDr. Vladimír Znojil, Otmar Vácha, manželé Pavla a Ladislav Majerovi, dr. František Jahoda, Miroslav Káňa, hudební skladatel prof. Jaromír Podešva, redaktor deníku Rovnost Josef Korger a mnoho dalších. Rozvíjela se postupně publikační činnost a z křížovek a hádanek se pomalu stávala nejen výborná zábava a vynikající prostředek, jak neustále promazávat mozkové závitky, ale i duševní sport.

Vraťme se však podrobněji na samý počátek vzniku a rozvoje českého hádankářského hnutí, v němž hrálo Brno a Kabrňáci zcela zásadní roli.

Počátky hádankářství v Brně

Na přelomu 19. a 20. století provázely organizaci mladého hádankářského hnutí časté zmatky. Ty byly dány zejména častými přesuny hádankářů do jiných měst, nejednotností, jak hádankářství organizovat, a jak už to bývá, i četnými spory, z nichž mnohé se táhly řadu let. Hádankáři z Brna, ale i jiných center, postupně autorsky obsazovali hádankářské rubriky v časopisech jako *Humory*, *Světovzor*, *Bazar*, *Malý Čtenář*, *Květy Mládeže*, *Zlatá Praha* aj. A pokaždé u toho byl jako hádankářský průkopník nějaký Brňák. Situace nazrála, aby **vznikl první samostatný hádankářský časopis**. Tím se stal **Český Hádankář**, který vyšel poprvé **1. února 1902**. I v něm našli svou platformu brněnští autoři hádanek. Ti posílali své práce také do brněnských *Nových illustrovaných listů*. Nazrál čas, aby tohoto roku v Brně pomalu končilo soukromé luštění a aby se brněnští hádankáři začali sdružovat.

Prvotní otázka pro Brňáky zněla samozřejmě „kde?“. Přirozeně se nabízela setkání hádankářů v nějaké hospůdce. V brněnských hospůdkách lovil hádankářské spřízněné duše například J. J. Vykydal-Hlubinský. Prvním známým brněnským hádankářským kroužkem byl zřejmě kroužek *Seminaristi*. Po zprávě o jeho vzniku vznikl v Husovicích a v Maloměřicích kroužek *Lovci*. Následně vznikly kroužky *Pytláci*, *Kartuziáni*, objevil se čilý kroužek *Reformátor*. Ten byl dokonce natolik čilý, že si už v roce 1904 vysloužil v *Českém Hádankáři* výtku, ať nechá reformování a raději nejdříve zreformuje sám sebe.

Hádankářství oné doby bylo všeobecně spojováno s vlastenectvím, hádanka byla součástí národního boje, hádankáři byli zaníceni pro „věc národa“. Tak ve 12. čísle *Českého Hádankáře* z 15. 12. 1904 se objevuje „*Soukromý turnaj J. J. Vykydala ve prospěch Národního divadla v Brně*“ s podmínkou vyluštit alespoň jednu hádanku a poslat nejméně 40 c.k. haléřů jako vklad. Úspěch této akce byl jistě nebývalý, protože už v 16. čísle *Českého Hádankáře* z 15. 2. 1905 vypisuje Vykydal turnaj druhý, a to s vyšším vkladem.

Hádankářské kroužky v Brně se tedy ustavovaly bez velkých formalit a bez úředního schválení. Sám J. J. Vykydal ve svých vzpomínkách uvádí, že určitý řád nastal teprve po příchodu Josefa Čapka-Březineckého do Brna, který, ač Nebrňák, s Brnem zcela splynul. Prvním společným dítkem Vykydala a Čapka byl již zmíněný kroužek *Reformátor* se sídlem v Caiplově restauraci v tehdejší Wieserově ulici (dnes roh Kozí a Dvořákovy ulice). Jeho členy byli dále M. Menšík, V. Vetešník, V. Jandík, V. Růžička, B. Petera, F. Kalouda, A. Kůra, J. Manoušek, V. Mika a Maruška Horská (Tenorová). *Reformátor* ovšem neměl dobré renomé, a proto vznikl další kroužek *Triop* v kavárně U Janičků, jehož členy byli Čapek-Březinecký, Vykydal a Menšík. V téže kavárně a čajovně se zrodili *Theisté*. Nešlo však o sbor duchovních, jak by se někteří mohli domnívat, neboť jejich název byl odvozen od slova „*thé*“, což je název pro „čaj“.

V Brně se v této době vyrojila celá řada hádankářských kroužků. V 9. čísle *Českého Hádankáře* z 1. 11. 1904 se objevil „*Rébus topografický*“ J. J. Vykydala, který v závorce a uvozovkách uvedl za svým jménem označení *Brněnský drak*. Vzápětí publikoval Čapek Březinecký opět „*Rebus*“ a za své jméno přidal označení *Brněnská dráčata*. Brněnský hádankář Antonín Kůra připojil ke svému rébusu označení *Drak*.

Tyto kroužky nelze opominout, protože dnešní a dřívější *Kabrňáci* se nějaký čas, dokud sídlili na Solniční ulici a v hotelu Morava, jmenovali *Brněnští draci*. Ale *Drak* je *Drak*, a tak se ve 22. čísle *Českého Hádankáře* z května 1905 objevila výzva V. Vetešníka a J. J. Vykydala adresovaná českým hádankářům z Brna a okolí. Vyhlašovatelé zvali hádankáře k přátelské schůzce na 4. 6. 1905 do zahrádky restaurace „*U Hajdů*“. To už byl pokus o velký organizační počín. Na schůzku se však dostavilo pouze devět účastníků, a tak „*bylo upuštěno od založení důkladného hádankářského kroužku se stálou místností v Brně*“. Nicméně mezi účastníky se objevilo nové jméno – **Edmund Adler** z Rajhradu – které se po odchodu J. J. Vykydala z Brna v roce 1912 táhne kabrňáckou historií bok po boku s Josefem Čapkem-Březineckým jako červená nit.

V oné rušné době měl relativně dlouhou životnost kroužek *Theisté*, mezi jehož členy patřili Kozák-Moravec, K. V. Zeman (pozdější redaktor *Taje*), Vetešník, Martínek, Jetelina, Čapek, Pekárek a další.

O „oblíbenosti“ tehdejších brněnských hádankářů v tehdejší Praze píše v 1. čísle *Český Hádankář* z roku 1909 „*Theisté v Brně prý se rozpadli. Litujeme, že Brno je tak nešťastným místem pro hádankářské kroužky*“. Ve 2. čísle hned nato vyšla oprava: „*Kroužek ten se dosud nerozpadl, ale jen změnil svůj název na „Republika“ s členy v Brně, Praze a Plzni. Trochu divoké názvy!*“. Tohoto škádlení však brněnští hádankáři příliš nedbali. Uplatňovali se v řízení hádankářských rubrik, začali hlásat a publikovat své názory, usilovali o smír s Prahou a prosazovali myšlenku jednoty všech hádankářů. V roce 1910 začal E. Schiebl vydávat samostatný hádankářský list *Národní Hádankář*. Vyšly jen tři čísla, načež časopis zanikl.

Rok 1910 znamenal zánik *Theistů* poté, co několik z jeho klíčových osobností odešlo z Brna. Zbylí členové vytvořili v Brně nový kroužek, který podle svého počtu nazvali „00000“, tedy „pět nul“. Ani kroužek *Republika* se v c.k. Rakousku pro svůj název dlouho neudržel a rozpadl se. V roce 1914 vznikl nový kroužek *Špilberk* a pak už nic. Přišla první světová válka a celý společenský život se zastavil.

Po válce se na hádankářské scéně opět objevil Josef Čapek-Březinecký a Brno začalo hádankářsky procítat. Po prvních nespělých krocích se koncem roku 1923 aktivní hádankáři rozhodli, že se už musí něco udělat. A to byl skutečný počátek *Kabrňáků*.

U kolébky Kabrňáků

Pod patronací agilního kroužku „*Alfa-Omega*“ z Tišnova, v jehož čele stál zanícený hádankář MUDr. Borkovec, došlo k historickému okamžiku: v sobotu **20. března 1924** v Akademické kavárně, zvané též Akáda, se sešli brněnští hádankáři, kteří se dohodli na založení nového kroužku. Ale jaké mu dát jméno?

Zrozené, ale ohrožené dílo potřebovalo kmotra – a tato čest připadla mladičké dceře profesora konzervatoře, hádankáře **Maxe Škvora**, a jeho manželky, hádankářky A. Škvorové-Falladové, harfenistky a komponistky. Mladičká dívenka nedbala na návrhy debatérů a obhájců dřívějších názvů. Nezatížena různými vzpomínkami a názory navrhla onen překvapivě jednoduchý název:

K A B R Ň Á C I

1. Schůze hádankáři v Brně
 dne 20. března 1929.

Ropek Praha
E. Števorová - Falladeová
Madrýda Tajchmanová } Bruno
Max Skopec }
Frádek Pásmov.
v. Števorová Pásmov.
Frádek Pásmov.
Pásmov.
Alberta Šteplová - Týmov
D. Šteplová Šteplová
Brazda Josef
R. Šteplová Šteplová
A. M. Kadráček
Tucháček

Prezenční listina ze zakládající schůze Kabrňáků

Takto se tedy začala psát raná historie hádankářského kroužku Kabrňáci. Ta je od počátku spojována zejména se třemi významnými osobnostmi: s Josefem Čapkem-Březineckým, Bohdanem Prudkým a Jaroslavem Benešovským starším.

Svým zrozením se kroužek dostal do stejných sporů jako všechny brněnské předválečné kroužky. O vůdčí křeslo českého hádankářského hnutí usilovala především Praha. Vycházel už 5. ročník *Taje* s podtitulem *Ústřední orgán československých hádankářů*, kdežto *Český Hádankář* byl „pouze“ *Reprezentačním časopisem hádankářským* a orgánem *Klubu Českých hádankářů*. Nadto redaktorem *Taje* byl bývalý *Reformátor* K. V. Zeman. Spory přetrvaly i přes 2. světovou válku a vzaly konec teprve **sjednocením českých hádankářů pod patronací měsíčníku *Hádanka a křížovka***.

Doba rozkolů a smiřování

Ihned po svém založení svolali Kabrňáci do Brna na dny **8. a 9. června 1924 celorepublikový hádankářský sjezd**, jehož patronem byla *Vlastenecká družina Taj* z Prahy. Úspěch svolaného podniku byl velký. V *Taji* a v *Českém Hádankáři* se začala objevovat jména autorů s přídomkem „Kabrňáci“. V Brně začaly vycházet nové časopisy s hádankářskou rubrikou, řízenou jednotlivými Kabrňáky: Např. J. Putna tuto rubriku řídil v *Nových ilustrovaných listech*, v *Proudu* či *Lucerně*. Kabrňáci vyvíjeli rozsáhlou činnost. Pravidelné schůzky byly pořádány každou první a třetí sobotu v měsíci, což kroužek dodržoval až do počátku šedesátých let. Nejméně jednou čtvrtletně byly pořádány schůzky většího rozsahu.

Josef Čapek-Březinecký sestavil, snad v tvůrčím rozmachu, čtvercovku o velikosti 5x5 políček, která se od běžných čtvercovek lišila tím, že v obou směrech byly různé výrazy. Několikrát se podobná práce i v dobách pozdějších objevila v hádankářských rubrikách pod názvem „*Česká křížovka*“. Byla to pravá křížovka bez slepých políček nebo tučných linek. Nepotřebovala to: všechny výrazy byly pětipísmenné.

Brněnské „*Lidové noviny*“ uveřejnily dne **18. ledna 1925** referát o nové, americké hádance „*Criss-Cross puzzle*“, tedy o pravé křížovce. Tímto novým typem křížovky se nechali inspirovat i Kabrňáci. O jejich tvůrčí pohotovosti svědčí, že už 3. číslo *Českého Hádankáře* z roku 1925 uvádí americkou křížovku Kabrňáka Mirka Šedivého. Také autorem druhého výtvaru Cross-Word-Puzzle, uveřejněného hned v dalším čísle *Českého Hádankáře*, byl Kabrňák „Had“. Nepřekvapuje tedy, že *Český Hádankář* vypsal soutěž na tuto hádanku, termín do 15. 4. 1925 a 4. cenu získal Kabrňák J. Putna.

Pořadatelská činnost Kabrňáků nabývala stále většího formátu. Dne **2. května 1925** byl pořádán opět velký hádankářský sjezd v Brně, a to pod patronací *Klubu Českých Hádankářů*. Sjezdu se zúčastnilo přes 100 čtenářů hádanky. Brzy po sjezdu se dosavadní předseda **ing. Nedvědický** vzdal své funkce a Kabrňáci zvolil do svého čela poštovního ředitele **E. Schiebla**. Nová éra začínala velkoryse: činnost byla okázalá, pravidelné schůzky byly prokládány zábavami, maňáskovým divadlem, vlastivědnými přednáškami, kapitán Kuthan vyprávěl o Japonsku – a hádankářská podstata kroužku ponenáhlu ustupovala do pozadí. Jediný podnik s hádankářským programem byl uspořádán 4. září 1925: jeho program byl doplněn humoristickým pořadem. Tento stav nebylo možno dlouho snášet, začínaly se objevovat rozpory s předsedou, charakterizované jako spor generací. Předseda Schiebl nechtěl požadavkům mladých hádankářů rozumět, přidružily se i některé osobní věci.

Dne 16. ledna 1926 byla svolána valná hromada kroužku Kabrňáci, na níž byl předseda Schiebl kritizován a vzdal se své funkce. V řízení pokračovala místopředsedkyně Škvorová-Falladová, ale i ona se po napadení vzdala funkce a schůzi řídil dále Josef Čapek-Březinecký, který to dotáhl svou snahou po kompromisu k tomu, že se vzdal funkce i jednatel Jarka Benešovský. V prezenční knize o pár stránek dále čteme: „*V sobotu 20. března podloudně svolána valná*

hromada za přípravný výbor Hádankářského klubu Kabrňáci. Pozůstává: starý hádankářský kroužek Kabrňáci a nově utvořený Klub Kabrňáci“.

Starý kroužek Kabrňáci pokračoval ve své hádankářsko-zábavné činnosti. Dne 2. května 1926 byli uvítáni v Brně B. Jestrzebski a K. Kubička z *Klubu Českých Hádankářů*. Dne 19. srpna 1926 uvítal kroužek ve svém středu „Strýčka“ – redaktora J. Vl. Rychtaříka a 10. října „průkopníka české hádanky“ Antonína Pletánka z Prahy. V prezenční listině je podepsána i „Teta Rychtaříková“. Pořádaly se zájezdy do okolí Brna, ale i na velké podniky do Prahy, k Pernikářům do Pardubic, na sjezd do Plzně. Do Brna přijížděli zástupci jiných kroužků. Dne 18. března 1927 přednesl v brněnském rozhlase redaktor Jar. Staněk příspěvek na téma: „O vývoji hádanky, zvláště české“. Památná kniha prezenze končí zápisem z 3. dubna 1927 o sjezdu hádankářů na oslavu šedesátin E. Schiebla. Noví klubisté sice navštěvovali kroužek Kabrňáci a svou účastí podporovali i jeho činnost, nicméně kroužek starých Kabrňáků se od schůzek Klubu Kabrňáků distancoval.

Památného rozchodu dne **20. března 1926** se kromě mladých účastnilo dalších dvacet členů. Jak bylo uvedeno, společně založili řádně organizovaný spolek pod jménem „*Klub Kabrňáci*“. Předsedou byl zvolen **zemský rada K. Fuksa**, jednatelem J. Benešovský, pokladníkem E. Hřebíček. Ze známých hádankářů byli členy Klubu J. Čapek-Březinecký, A. Hrček, J. Putna, E. Adler, E. Benešová, manželé Kubešovi, Župkovi, Dvořákovi, T. Moravcová, Mikulášek a další. Klub se věnoval hádankářské činnosti a postupně si získával renomé. Členové *Klubu Kabrňáci* řídili několik hádankářských rubrik.

Klub Kabrňáci pořádal velké podniky v Sokolském domě, v restauraci u Smetanů, ale svůj největší podnik uspořádal v místnostech Starobrněnského pivovaru. Koncem roku 1927 odstoupil z funkce předsedy Klubu Kabrňáci zemský rada **K. Fuksa** a jeho nástupcem byl zvolen ředitel tiskárny **J. Župka**. Na této schůzi bylo rozhodnuto, aby Klub vydával vlastní hádankářský časopis s hlavním zaměřením na hádankářskou beletrii, odborné statě; hádanky tvořily doplněk. Pro tento měsíčník byl vybrán název *Hádankářský obzor*. Redakce byla svěřena Ladislavu Dvořákovi, který vtiskl časopisu osobitý styl vysoké úrovně. Časopis však pro malé pochopení celkové náplně zanikl v roce 1929.

V roce 1928 zorganizoval Klub svůj největší podnik. Svolal v rámci jubilejní výstavy soudobé kultury na dny 4. až 6. července **sjednocovací sjezd hádankářů**. V rámci tohoto sjezdu byla uspořádána první větší výstava starých i novějších hádankářských prací. Úspěch sjezdu byl velký, ale sjednocení nepřinesl. Byl to pouze první krok v tomto úsilí. Klub Kabrňáci se za tyto akce dočkal uznání z mnoha stran, hlavně od pardubických *Pernikářů*, pro něž byl Josef Čapek-Březinecký, podle svého původu, jejich členem. Vyměnily se vlajky, perníkář R. Tůma – alias „Tonda brusič“ – s kapelníkem K. F. Tvrdým věnovali Klubu hymnu nazvanou „*Pochod Kabrňáků*“.

V roce 1932 odešel z funkce předsedy i z *Klubu Kabrňáci* samotného ředitel **Župka**. Také v řediteli Schieblovi přestávali v Klubu vidět spasitele hádanky. Hájení vlastních, s hádankou nesouvisejících názorů, unavovalo. Počínaly smiřovací námluvy a oba kabrňácké tábory se opět spojily. Za vedení takto soustředěných

Kabrňáků byl v roce **1933** založen *Klub moravskoslezských hádankářů (KMSH)*. Tato organizace sdružovala 29 různě velkých kroužků. Do čela tohoto KMSH byl zvolen prokurista **Bohdan Prudký**, jednatelem se stal Jarka Benešovský.

V této nové obměně lze mluvit o činnosti Kabrňáků jako o zlatém věku brněnského hádankářství. V osobě Bohdana Prudkého dostali hádankáři toho, koho dávno postrádali, totiž mecenáše. Pod jeho vedením byla vyvíjena pestrá, účinná činnost. Pořádané podniky byly velkolepé, bohatě fundované, proto měly úspěch po všech stránkách. Prvním podnikem nového KMSH byla akademie na oslavu pětadvacetileté hádankářské činnosti M. Griebla, kterou následovaly každým rokem nové slavnosti, výlety a zájezdy. Schůzky měly společenský ráz, ale vládla jim hádanka. Společenský proto, že ne všechny manželky zanícených Kabrňáků byly aktivními hádankářkami. A Bohdan Prudký byl ve vymýšlení programů neúnavný. Nic se, kromě pravidelného řešení, neopakovalo; neopakovaly se ani odměny vítězům – jednou to byly sladkosti, pak lahůdky či lákavá lahvinka. Pestrost schůzek zvyšovaly autorské turnaje.

Valná hromada Kabrňáků zvolila dne 14. března 1936 jednomyslně **Bohdana Prudkého** za věčného předsedu. Nicméně Prudký se 17. března 1938 předsednictví vzdal z důvodů „*chrono-politicko-opozičně-rekreačních*“ a navrhl na své místo **Edmunda Adlera**, což bylo jednomyslně a s potleskem přijato.

Nad republikou a hádankáři se v roce 1938 začaly stahovat mraky. Do Brna přicházeli členové zaniklých pohraničních kroužků. Za této situace byl valnou hromadou 11. března 1939 zvolen do čela jako stabilní předseda opět **Bohdan Prudký**.

Kromě Kabrňáků existovali v Brně před druhou světovou válkou ještě *Mušketýři* a pak *Blíženci*. Kroužek *Blíženci* patří do dějin Kabrňáků, protože šlo hlavně o dva pozdější Kabrňáky, totiž dr. VI. Znojila a M. Griebla, který je v hádankářských kruzích znám pod pseudonymem M. L. Birg.

Přišla okupace a různá omezování. Poslední valná hromada se konala 11. ledna 1941, pak veřejná činnost zvolna utichla. Ale ne tak docela. Schůzky pokračovaly soukromě, a aby přátelé otazníku po zastavení všech vycházejících hádankářských časopisů nezůstali bez styku, bylo rozhodnuto vydávat kroužkový časopis. Jednatel Kabrňáků Jarka Benešovský st. využil možností, které mu dávalo zaměstnání u Československých státních drah, a společně se členy KMSH, jmenovitě Hengsta, Adlera, Prudkého, vyráběli takřka na koleně desetistránkový časopis, v němž byly uveřejňovány práce členů jednotlivých moravských kroužků. Časopis byl v železniční rozmnožovně v Brně cyklostylován a dodáván pomocí sítě ČSD. Odběratel si pro číslo jednoduše v určitý čas došel na železniční stanici svého bydliště a časopis si prostě vyzvedl. V roce 1944 veškerá činnost ustala, ale ne na dlouho.

Kabrňáci po osvobození

Ihned po skončení 2. světové války v roce 1945 se začali Kabrňáci konsolidovat a s Prahou pracovali na utvoření zemských jednot. Pod patronací časopisu *Hádanka a křížovka* vznikl orgán zvaný **redakční sbor**, jehož členy byli brněnští J. Čapek-Březinecký, Dr. V. Znojil, F. X. Kříž, O. Vácha a Fr. Máca. Redakční sbor představoval řídicí orgán hádankářského a křížovkářského hnutí v Čechách a na Moravě. Později na 1. celostátním sjezdu 5.–7. července 1946 byl ustaven **Svaz křížovkářů a hádankářů**, jehož 1. místopředsedou se stal Kabrňák **Bohdan Prudký**.

V Brně se prosadil názor, že staré názvy jsou nežádoucí. Brňáci se proto obrátili k ikonické brněnské památce, k brněnskému krokodýlu, jemuž se říká drak. A tak na jedné schůzi bylo na návrh F. Mácy vzkříšeno jméno jednoho z brněnských kroužků z roku 1904, a najednou zde byl místo Kabrňáků kroužek „*Brněnští draci*“, do jehož čela byl zvolen **Edmund Adler**.

Kroužek uspořádal v nových podmínkách oslavy 20. výročí založení KMSH. Sjezdu se zúčastnili hádankáři z celé republiky v čele s dr. J. Vinárkem. Kroužek opět získal v hádankářském světě svoji pozici. Začaly se konat přebory v řešení křížovek a hádanek ve všech krajích a samozřejmě i v Brně – u Polenků, v závodním klubu na Solniční, v hotelu Morava.

V roce 1956 se vzdal Edmund Adler pro nemoc předsednictví a do čela kroužku byl zvolen **dr. J. Pavelek**. V březnu 1957 byl v Brně pořádán krajský přebor a pořádající kroužek už opět vystoupil pod starým názvem **Kabrňáci**. Po onemocnění předsedy řídil Kabrňáky místopředseda **Otmar Vácha** a v roce **1958** byl zvolen předsedou kroužku.

V Brně se každoročně pořádaly mezinárodní veletrhy, čehož využili Kabrňáci k uspořádání *Veletržního turnaje*. První ročník nového podniku byl uspořádán pouze v řešení hádanek, ale o rok později už i v křížovkách. Dvoudenní sraz s možností návštěvy veletrhu pro hosty dostal svůj řád: v sobotu večer se konal krajský přebor, v neděli dopoledne pak turnaj o Veletržní putovní pohár. Celý podnik dostal jméno „**Hádankářské slavnosti**“. Ty v obměněné podobě a s obměněným názvem (*Brněnské hádankářské slavnosti*) fungují dodnes.

*Josef Čapek-Březinecký,
nestor Kabrňáků*

*František Jahoda,
nezapomenutelný předseda Kabrňáků*

Kabrňácký novověk

V roce 1960 přešli Kabrňáci pod křídla nového patrona, jímž se stal **Závodní klub ROH Královopolské strojírný v Brně-Králově Poli**. Kroužek získal svou samostatnou klubovnu a možnost v klidu se vyvíjet k dalším úspěchům. S hmotnou podporou patrona dobýval kroužek nových úspěchů v soutěžích jako kolektiv a jeho členové získávali řadu cenných individuálních úspěchů. Když královopolský Závodní klub ukončil svou činnost, novým partnerem Kabrňáků se stal **Úřad městské části Brno-Královo Pole**, zpočátku reprezentovaný PhDr. Libuší Sedláčkovou, bývalou ředitelkou zmíněného Závodního klubu.

Předseda Kabrňáků Ludvík Dvořák v roce 1960 začal vydávat kroužkový časopis „*Hádankářské besedy*“. Časopis se stal pod jeho vedením tribunou všech, kteří měli co říci k hádankářské problematice. *Hádankářské besedy* vycházely 8 let. V roce 1968 totiž vznikl ústřední orgán hádankářů a křížovkářů – **Svaz českých hádankářů a křížovkářů (SČHAK)**. Tím v podstatě započal v Česku hádankářský a křížovkářský novověk.

Kabrňáci stárli, ale členstvo se postupně omlazovalo. Na jeho schůzkách se objevovali staří známí – Kotačka, Blažej Tenk, Tonda Jelínek, Pecl-Sůva, Pejchová. Přicházely nové tváře, z nichž jmenujme zejména Rudu Stuchlíka, který ještě jako dítě školou povinné vytvářel veršované slovní hádanky. S příchodem nových členů se zvedal zájem o tvorbu a řešení křížovek. Velkou zásluhu na tom měl ing. Ladislav Majer (pozdější předseda SČHAK), ale objevili se i další: patnáctiletý Pavel Vácha zazářil jako nová hvězda a brzy se stal přeborníkem republiky v řešení křížovek, dr. Vítězslav Koudelka vyhrál *Českou křížovkářskou ligu (ČKL)*, kroužek získal řadu prvenství v *Mezikroužkové luštitelské soutěži křížovkářů (MLSK)* a dostavovaly se další úspěchy. V úspěších nezaostávali ani autoři a řešitelé klasických slovních hádanek. Jmenujme alespoň Otmaru Váchu, univerzálního Rudu Stuchlíka či autora nepřeberného množství koníčků a královských procházek Josefa Kubu.

Z křesla předsedy Kabrňáků vše řídil od roku 1960 **Ludvík Dvořák**. A když i on dořešil v roce 1970 svoji poslední hádanku, zvolili Kabrňáci předsedou **dr. Františka Jahodu**, člověka vlídného a usměvavého, který dokázal usměrnit různé generace k těm nejsprávnějším cílům. Toho v roce 1982 vystřídal na pozici předsedy **Miroslav Káňa**. Roku 1988 převzal předsednickou štafetu **dr. Vítězslav Koudelka** a po něm se roku 2007 stal předsedou kroužku Kabrňáci **dr. Zdeněk Chromý**.

Předsedové kroužku Kabrňáci

ing. Nedvědický (1924 – 1925)	Jakub Pavelek (1956 – 1958)
E. Schiebl (1925 – 1926)	Otmar Vácha (1958 – 1960)
K. Fuksa (1926 – 1927)	Ludvík Dvořák (1960 – 1970)
J. Župka (1927 – 1932)	František Jahoda (1970 – 1982)
Bohdan Prudký (1933 – 1935)	Miroslav Káňa (1982 – 1988)
Edmund Adler (1935 – 1938)	Vítězslav Koudelka (1988 – 2007)
Bohdan Prudký (1939 – 1946)	Zdeněk Chromý (2007 –)
Edmund Adler (1946 – 1956)	

*Historická fotografie „starých“ Kabrňáků
(70. léta 20. století)*

*Historická fotografie „starých“ Kabrňáků
(70. léta 20. století)*

Novoroční setkání Kabrňáků 2003

*Stará kabrňácká garda na novoročním setkání 2003:
Zleva: Otmar Vácha, manželé Majerovi, Pavel Vácha, Květoslav Hloušek,
Jan Cenek a Jiří Valenta*

Kabrňáci a svět

V 80. letech minulého století vstoupili Kabrňáci také na mezinárodní pole. Začali totiž pravidelně reprezentovat Českou republiku na tzv. *Mezinárodních křížovkářských maratonech*, kde se vytvářely největší křížovky na světě během 24 hodin, a dále na soutěžích *Interenigma*, z nichž se později vyvinula hádankářská mistrovství světa. V roce 1989 dokonce Kabrňáci vedení Vítězslavem Koudelkou uspořádali *Mezinárodní křížovkářský maraton* a soutěž *Internegigma* v Brně. Podařilo se tam přilákat, vedle pravidelných účastníků ze zemí střední Evropy, i týmy z USA a z Finska. Již tehdy právě v Brně vznikaly první úvahy o založení mistrovství světa v řešení logických úloh a o založení *Světové hádankářské federace*. Jedním z patronů křížovkářského maratonu byl také ZK ROH Královopolské strojírny v Brně. Jeho ředitelka PhDr. Libuše Sedláčková tehdy k této příležitosti napsala: „V Závodním klubu ROH Královopolské strojírny pracuje 24 zájmových kolektivů, z nichž nejúspěšnější je vedle souboru písní a tanců Jánošík hádankářsko-křížovkářský kroužek Kabrňáci ... Tento kroužek patří již dlouhá léta k nejlepším v republice a z tohoto důvodu bylo družstvo Kabrňáků již dvakrát pověřeno Svazem českých hádankářů a křížovkářů účastí na Mezinárodním křížovkářském maratónu. Nyní jsou Kabrňáci organizátory této významné soutěže, kde se setkávají přátelé z osmi států, aby prokázali své znalosti a sportovního ducha při sestavování co nejdelší křížovky během 24 hodin.“

ČSR-KABRŇÁCI

	<p>Zdeněk CHROMÝ 40 let, chemik. Všestranný řešitel i autor, významný teoretik křížovkářského hnutí. Úspěšný účastník televizních soutěží "Desetkrát odpověď" a "Interkvíz". Dlouholetý účastník České křížovkářské ligy, spoluautor letovního ročníku Nollčovy křížovkářské maturity i řešitel oblíbené celoroční soutěže Rovnosti. Místopředseda kroužku. Na MČM startuje podruhé. Člen odborné křížovkářské komise.</p>
	<p>Vítězslav KOUDELKA 38 let, středoškolský profesor. Vynikající řešitel i autor, vítěz Nollčovy křížovkářské maturity i České křížovkářské ligy. Dlouholetý autor křížovek v celoroční soutěži Rovnosti, autor Nollčovy křížovkářské maturity. Pravidelně publikuje v tisku. Je nositelem mistrovské třídy v řešení křížovek. Člen výboru SČHAK a odborné křížov. komise. Předseda kroužku, pomáhá při výchově mladé generace. Na MČM startuje potřetí.</p>
	<p>Rudolf STUCHLÍK 52 let, technik. Všestranný řešitel a autor jak křížovek, tak i hádanek. Je vítězem Nollčovy křížovkářské maturity i hádankářské Bystřiny, nositelem 3 mistrovských tříd. Svoje práce pravidelně publikuje v časopise Hádanka a křížovka. Byl autorem křížovek v maturitě i kvalifikační soutěži. Člen výboru SČHAK a odborné křížovkářské komise.</p>
	<p>Pavel VÁCHA 34 let, inženýr elektronik. Vynikající autor a řešitel křížovek i hádanek (celkem 3 mistrovské třídy), desetkrát zvítězil na celostátním přeboru jednotlivců, autor Nollčovy křížovkářské maturity a hlavní vedoucí České křížovkářské ligy. Jeho práce jsou publikovány v celostátním tisku. Člen odborné křížovkářské komise.</p>

Kabrňáci na Mezinárodním křížovkářském maratónu v Brně 1989

*Ředitelka ZK ROH KPS Brno
PhDr. Libuše Sedláčková,
dřívější patronka Kabrňáků*

První mistrovství světa v řešení logických úloh se skutečně podařilo uskutečnit již za tři roky – v roce 1992 v USA. České družstvo tehdy tvořili sami Kabrňáci: Karel Henc, Zdeněk Chromý, Petr Šafář, Pavel Vácha a nehrající kapitán Vítězslav Koudelka. Karel Henc tehdy skončil na 7. místě, a to jako nejlepší Evropan. Kabrňácký tým skočil na 6. místě v konkurenci 13 družstev.

*Kabrňáci v New Yorku
na 1. mistrovství světa v řešení logických úloh (1992)
Zleva: Zdeněk Chromý, Petr Šafář, Vítězslav Koudelka,
Pavel Vácha, Karel Henc*

Již v následujícím roce (1993) bylo uspořádáno 2. mistrovství světa v Brně. Organizací pověřil Svaz českých hádankářů a křížovkářů Kabrňáky v čele s Vítězslavem Koudelkou. V soutěži družstev získal český tým zlatou medaili a titul mistrů světa. V jeho sestavě byli i Kabrňáci Karel Henc a Pavel Vácha. Družstvo České republiky s oběma Kabrňáky svůj úspěch zopakovalo i o rok později, v roce 1994 v Kolíně nad Rýnem s Karlem Hencem v sestavě. V následujícím roce získali Češi stříbrnou medaili a Kabrňáci opět byli u toho: zabodovali Karel Henc a Petr Vejchoda. Petr Vejchoda zářil i v následujících letech: byl součástí týmů, které na mistrovství světa získaly zlatou (1997), stříbrnou (1995) i bronzovou (1999) medaili. Mezi medailisty mistrovství světa se zapsal také Kabrňák Dan Marek, který si v roce 2001 odnesl stříbrnou medaili jako člen českého týmu. Toto mistrovství světa se uskutečnilo v Brně a Kabrňáci byli jak mezi jeho účastníky, tak mezi pořadateli (ředitelem MS byl Vítězslav Koudelka).

V roce 1999 se po řadě diskusí podařilo založit Světovou hádankářskou federaci (*World Puzzle Federation, WPF*). Významnou roli při tom hrála Česká republika, resp. Svaz českých hádankářů a křížovkářů, Vydavatelství KIRA a také Kabrňáci. Všechny tři aktéry zosobňoval především Kabrňák dr. Vítězslav Koudelka, který byl dokonce v letech 2004 až 2008 prezidentem WPF.

Od roku 2006 se pod záštitou WPF koná také mistrovství světa v sudoku. I v něm zanechali Kabrňáci výraznou stopu. Na mistrovství světa v Brazílii v roce 2008 získal tříčlenný český tým zlatou medaili a titul mistrů světa. V jeho sestavě byli i dva Kabrňáci – Jakub Ondroušek a Jan Novotný. V individuální soutěži získal Ondroušek titul vicemistra světa.

Čas od času se objevují zprávy o tom, že byla sestavena největší křížovka na světě. Tak například v dubnu 2006 byla veřejnost informována o „největší křížovce na světě“, která byla představena v brazilském São Paulu v rámci 19. Mezinárodního knižního veletrhu. Křížovka obsahovala 16 tisíc políček, do kterých se muselo vyplnit 3200 slov. Její velikost byla 3,25 x 1,30 m, tedy 4,225 m². V českém prostředí se uváděla jako největší křížovka ing. Reisenauera z roku 1971, která měla rozměry 68,4 x 60 cm, tj. 0,41 m², obsahovala 7434 políček a 2109 výrazů. Nicméně již na 4. Mezinárodním křížovkářském maratonu 1987 ve slovenské Moštěnici vytvořili zástupci České republiky, čtyři reprezentanti brněnského křížovkářského kroužku Kabrňáci (P. Šafář, Z. Chromý, P. Vácha a J. Valenta s nehrajícím kapitánem V. Koudelkou), během 24 hodin obří křížovku o rozměrech 14,35 m x 0,25 m, tj. 3,5875 m² a ustavili tak český národní rekord. Ten byl v následujících letech mnohokrát překonán. Např. v roce 1990 na 7. Mezinárodním křížovkářském maratonu v chorvatském Bjelovaru vytvořilo družstvo Kabrňáků jako zástupců ČR nový **český rekord – křížovku 28,06 m x 0,25 m, tj. 7,015 m² (70 150 políček)**. Světový rekord na stejné soutěži vytvořili Američané křížovkou o rozměrech 51,65 m x 0,25 m, tj. 12,9125 m² (129 125 políček). Nutno ovšem poznamenat, že Američané měli úlohu velmi usnadněnou tím, že na rozdíl od českých reprezentantů vytvořili křížovku s neúplným křížováním, a tudíž s množstvím jednopísmenných výrazů.

V roce 2014 vydalo Ottovo nakladatelství publikaci nazvanou „*Největší křížovka na světě*“. Jediná švédská křížovka byla rozdělena na sektory a na každé z 204 stran byl otištěn jeden sektor. Po slepení těchto na sebe navazujících sektorů vznikla obří křížovka se **70 380 políčky** o celkových rozměrech **2,805 m x 1,512 m**, a tedy o ploše **4,24 m²**. O autorství této naší největší otištěné křížovky se podělili vynikající křížovkáři SČHAK – Dušan Karkuš, Vladimír Klos a Kabrňák Petr Vejchoda.

V roce 2010 autorsky zajišťovali Kabrňáci významnou soutěž SČHAK – šestidílnou korespondenční *Křížovkářskou kvalifikační soutěž* (KKS). Vytvořili ji Kabrňáci: Zdeněk Chromý, Petr Vejchoda, Josef Hrbáček, Stanislav Bulín a Vladimír Jemelík. Výsledkem byla největší česká figurální křížovka, která byla postupně publikována na stránkách časopisu *Křížovka a hádanka*. Tato křížovka zobrazovala historickou část náměstí v Pelhřimově. Jde pravděpodobně i o největší figurální křížovku na světě, a to proto, že s výjimkou Slovenska se ve světě figurální křížovky vyskytují jen minimálně. Složená křížovka obsahovala 1683 výrazů.

V neděli 10. května 2009 proběhla v brněnském Semilassu vedle tradiční Grand Prix města Brna v řešení křížovek a hádanek také atraktivní soutěž v bleskovém řešení a tvorbě křížovek. Za přítomnosti prezidenta pelhřimovské *Agentury Dobrý den* Miroslava Marka byl vytvořen a do databanky rekordů zapsán český rekord v řešení běžných švédských křížovek o rozměrech 14 x 17 políček. Nejrychleji vyřešil křížovku této velikosti člen kroužku Kabrňáci **Petr Vejchoda**. Křížovka obsahovala 150 volných políček (bez legendy) a 69 výrazů. Vejchodův rekordní výkon činil **1 minutu a 32,16 sekund, tedy 92,16 sekund**. To představuje 0,61 sekundy na správné vyplnění jednoho políčka, resp. 1,33 sekundy na vyřešení jednoho výrazu křížovky.

Petr Vejchoda při ustavení prvního českého rekordu v řešení švédské křížovky (Brno 2009)

 <p>CERTIFIKÁT</p> <p>O VYTVOŘENÍ ČESKÉHO REKORDU Nejrychleji vyluštěná křížovka</p> <p>Petr Vejchoda</p> <p>dosáhl v bleskovém luštění švédských křížovek se 150 prázdnými políčky a 69 výrazy (14 x 17 políček) času 92,16 s, což představuje průměrně 1,3356 s na vyřešení jednoho výrazu a 0,6144 s na vyřešení a vyplnění jednoho políčka křížovky.</p> <p>Rekord vytvořil na Brněnských hádankářských slavnostech pořádaných Svazem českých křížovkářů a hádankářů a Občanským sdružením Kabrňáci 10. května 2009 v brněnském klubu Semilasso.</p> <p>Luboš Rafaj Ing. Josef Vaněk Miroslav Marek</p> <p>V Pelhřimově, 20. května 2009</p> <p>A G E N T U R A</p> 	 <p>CERTIFIKÁT</p> <p>O VYTVOŘENÍ ČESKÉHO REKORDU Nejrychleji vyluštěná křížovka</p> <p>Petr Vejchoda dosáhl v bleskovém luštění švédských křížovek se 150 prázdnými políčky a 69 výrazy (14 x 17 políček) času 92,16 s, což představuje průměrně 1,3356 s na vyřešení jednoho výrazu a 0,6144 s na vyřešení a vyplnění jednoho políčka křížovky.</p> <p>Rekord vytvořil na Brněnských hádankářských slavnostech pořádaných Svazem českých křížovkářů a hádankářů a Občanským sdružením Kabrňáci 10. května 2009 v brněnském klubu Semilasso.</p> <p>Kabrňáci</p> <p>10. května 2009 v brněnském klubu Semilasso.</p> <p>Luboš Rafaj Ing. Josef Vaněk Miroslav Marek</p> <p>V Pelhřimově, 21. května 2009</p> <p>A G E N T U R A</p>
---	--

Druhý český rekord na této akci vytvořil další Kabrňák **Stanislav Bulín**, který se stal vítězem bleskové soutěže v tvorbě křížovek. Křížovku o 100 políčkách a 40 výrazech s předepsanou tajenkou vytvořil bez použití pomůcek v rekordním čase **7 minut a 23 sekund**.

Kabrňák Stanislav Bulín při ustanovení rekordu o nejrychleji vytvořenou standardní křížovku (Brno 2009)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
A			Z	K	R	A	T	S	T	O	K	A		
B		K	A	R	E	L	S	M	Y	C	Z	E	K	
C	M	O	Š	É	L	A	M	E	K	Ů	F	S	O	K
D	A	N	E	B	O	M	A	K	A	T	I	Ů	R	N
E	S	V	T	Š	T	A	R	A	T	A	N	E	T	A
F	T	O	R	T	R	A	T	O	P	A	S	E	K	
G		J	A	R	O	M	I	L	J	I	R	E	Š	
H			F	X	R	O	S	H	A	Š	A	F		

Autorská rekordní křížovka Stanislava Bulína (Brno 2009)

Po těchto úspěších se Kabrňáci rozhodli zúčastnit 19. ročníku mezinárodního festivalu rekordů v Pelhřimově. Do festivalového města se **13. června 2009** vypravila čtveřice Kabrňáků (Petr Vejchoda, Roman Čejka, Vladimír Jemelík a Zdeněk Chromý), doplněná místopředsedou SČHAK Dušanem Karkušem. Jeli především zajímavou formou prezentovat a propagovat činnost SČHAK a Kabrňáků. Jednou z akcí byly porotou přísně sledované dva pokusy o překonání rekordního výkonu v bleskovém luštění běžných švédských křížovek, který ustavil Kabrňák Petr Vejchoda o měsíc dříve časem 92,16 s. V Pelhřimově měl Vejchoda zdatné vyzyvatele: dalšího Kabrňáka Romana Čejku a odvážnou divačku Věru Churanovou. Celé klání bylo v detailech promítáno na velkoplošnou obrazovku, takže diváci měli možnost sledovat luštitelské umění všech protagonistů. Rekord z Brna ve vyhecované atmosféře byl nakonec překonán celkem třikrát: jako nejlepší byl zaregistrován výkon **Petra Vejchody 88,84 s** (jeho druhý výkon byl 89,97 s); Roman Čejka dosáhl výkonů 90,06 s a 96,22 s. Oba Kabrňáci tak překonali květnový rekord Petra Vejchody. Křížovka měla rozměry 12 x 17 políček, obsahovala 152 prázdných políček a 66 výrazů.

Kabrňáci Petr Vejchoda (vlevo) a Roman Čejka (vpravo) při úspěšném pokusu o překonání českého rekordu v řešení standardních švédských křížovek (Pelhřimov 2009)

Tím však rekordní snažení Kabrňáků neskončilo. Již za rok, **12. června 2010**, se do Pelhřimova na festival rekordů Kabrňáci opět vrátili v rámci větší výpravy ČSHAK. Křížovkářskou sekci zde zastupoval Vladimír Jemelík jako autor unikátní figurální křížovky, Petr Vejchoda jako nejrychlejší řešitel křížovek a Stanislav Bulín jako nejrychlejší autor křížovek. Kabrňáckou sestavu doplnili specialisté na sudoku Jakub Ondroušek a Jan Novotný. Účastníky čekaly tři akce: **největší česká autogramiáda, soutěž v rychlostním řešení sudoku a prezentace unikátní figurální křížovky.**

Autogramiáda probíhala již od ranních hodin a mohli se jí zúčastnit všichni, kteří jsou zapsáni v *České knize rekordů*. Podpisy tak udělovali i Kabrňáci Vladimír Jemelík, Petr Vejchoda a Stanislav Bulín. Skvělou kořistí pro přítomné Kabrňáky a členy SČHAK byly společné fotografie s mistry světa běžkyní Jarmilou Kratochvílovou, několikanásobnou olympijskou vítězkou gymnastkou Věrou Čáslavskou a „Mistrem Dakarem“ Karlem Lopraisem.

*Kabrnáci Stanislav Bulín a Petr Vejchoda s Karlem Lopraisem
na festivalu rekordů v Pelhřimově (2010)*

Na pořadu odpoledního programu byla soutěž v rychlostním luštění standardních sudoku sestavených za přesně definovaných podmínek: čtverec standardního sudoku 9x9 políček rozdělený na sektory 3x3 a 27 vepsaných čísel. K soutěžním panelům na pelhřimovském náměstí se postavili tři mistři světa: Jana Tylová a tehdejší Kabrnáci Honza Krtek Novotný a Jakub Ondroušek. První pokus o ustavení rekordu osobně odstartovala **Jamila Kratochvílová**. V něm si nejlépe vedl **Jakub Ondroušek**, který ustavil český rekord pod bedlivým dohledem *Agentury Dobrý den* časem **2 minuty 53 sekund**. Patronkou druhého pokusu byla sedminásobná olympijská vítězka **Věra Čáslavská**. Jakub Ondroušek překonal svůj předchozí výkon a vytvořil nový **český rekord: 1 minuta 25 sekund**.

Český a světový rekord v řešení standardního sudoku: zleva Jana Tylová, Jan Novotný a Jakub Ondroušek; asistuje mistr světa Robert Babilon a Kabrňáci Stanislav Bulín a Petr Vejchoda, přihlíží předseda Kabrňáků Zdeněk Chromý (Pelhřimov 2010)

Za zmínku stojí, že v řešení sudoku těchto definovaných parametrů byly již dříve vytvořeny dva světové rekordy. Ustavující čas světového rekordu zapsal v roce 2008 Slovák Pavol Jablonský – **5 minut 25 sekund**. Jeho výkon překonal na Mistrovství světa v sudoku 2009 v Žilině Belgičan Vincent Bertrand časem **3 minuty 6 sekund**. Tento čas je zapsán v Guinnessově knize rekordů. V Pelhřimově Jakub Ondroušek Bertrandův světový rekord vynikajícím časem **1 minuta 25 sekund** nejen překonal, ale velmi výrazně vylepšil. A protože čas Jana Novotného ve druhém kole byl **2:16 minut**, znamenalo to, že světový rekord byl v Pelhřimově překonán celkem třikrát.

*Kabrňáci Zdeněk Chromý a Vladimír Jemelík s Věrou Čáslavskou
(Festival rekordů, Pelhřimov 2010)*

*Mistři světa Kabrňáci Jan Novotný (vlevo) a Jakub Ondroušek (vpravo) s mistryní
světa Jarmilou Kratochvílovou (Pelhřimov 2010)*

Další Kabrňák **ing. Vladimír Jemelík, CSc.** je specialistou na tvorbu figurálních křížovek. Do Pelhřimova přijel s opravdovou raritou. Šlo o křížovkové, zcela věrné ztvárnění suprematického obrazu malíře Kazimira Maleviče *Dřevorubec*. Tvoří tzv. křížovkový celek skládající se celkem ze 76 dílčích křížovek, uvnitř nichž nejsou použity žádné rozdělovací linky. To je znakem vysoce náročné tvorby. Současně patří tato křížovka do kategorie těch nejobtížnějších křížovek vůbec. Srovnání této figurální křížovky s původním Malevičovým obrazem je dokladem naprosto ojedinělého umění české křížovkářské školy, v jejímž popředí stojí také Kabrňáci.

Malevičův obraz Dřevorubec

Křížovkářská verze Malevičova obrazu Dřevorubec prezentovaná na pelhřimovském festivalu rekordů (2010)

Kabrňáci byli v městě rekordů hodně vidět, dokázali zaujmout veřejnost a předvedli výborné výkony, a to jak v roce 1999, tak v letech 2009 a 2010.

Kabrňácká současnost

České hádankářské a křížovkářské kroužky, a je jich hezká řádka, se začaly sdružovat nejprve pod hlavičkou Svazu hádankářů a křížovkářů založeném v roce 1946 a později Svazu českých hádankářů a křížovkářů (SČHAK), který vznikl v roce 1968. V roce 2017 změnila tato organizace svůj název na **Český svaz hádankářů a křížovkářů (ČSHAK)**. Kabrňáci jsou významným členem tohoto svazu.

Svaz pro své členy organizuje soutěže, v nichž lze získávat kvalifikační body a kvalifikační (výkonnostní) třídy. Nejvyšší třídou ve všech kategoriích je mistrovská třída a mohou se jí pochlubit jen ti nejlepší jednotlivci. V řadách současných Kabrňáků je hned několik mistrů, a to jak řešitelů, tak autorů křížovek, klasických slovních hádanek a logických úloh. Např. Kabrňák Vladimír Jemelík je prvním hádankářem v České republice, který získal mistrovskou třídu ve všech šesti vypsanych kategoriích, tj. v autorství a řešení křížovek, hádanek a logických úloh. Jako druhý dosáhl této mety Kabrňák Petr Vejchoda.

A v čem vlastně mezi sebou hádankáři a křížovkáři soutěží? ČSHAK nabízí jak běžné korespondenční a přeborové řešitelské soutěže pro nejširší veřejnost, tak i vrcholové soutěže, jako jsou *Česká křížovkářská liga (ČKL)*, *Česká hádankářská liga (ČHL)*, *Mezikroužkové luštitelské soutěže (MLS, MLSK)*, *Nolčova křížovkářská maturita (NKM)*, *Křížovkářský desetiboj*, *Křížovkářská kvalifikační soutěž (KKS)*, *Lázeňské oříšky (LO)*, dále celostátní přebory, turnaje *Grand Prix* a mnoho dalších. Soutěže jsou buď turnajové (luští se na správnost řešení a na čas) nebo korespondenční, v nichž se například luští křížovky, které jsou náročné nejen skladbou výrazů, ale i tím, že řešitelé nemají k dispozici obrazec a musí na něj křížováním výrazů přijít. Je potěšitelné, že Kabrňáci v těch nejnáročnějších soutěžích patří dlouhodobě k nejlepším kroužkům. Vždyť například Vítězslav Koudelka, Jiří Valenta, Josef Hrbáček, Vladimír Jemelík, Zdeněk Dočekal a další mají na svém kontě spoustou individuálních vítězství ve vrcholových korespondenčních soutěžích, jako jsou *Nolčova křížovkářská maturita* nebo *Česká křížovkářská liga*. Vladimír Jemelík čtrnáctkrát vyhrál *Českou křížovkářskou ligu* a devětkrát *Českou hádankářskou ligu*. Petr Vejchoda, Roman Čejka, Dan Marek, Jiří Konečný, Karel Henc a další Kabrňáci si připsali cenná vítězství vavříny na turnajích *Grand Prix* po celé republice. Z celostátních přeborů kroužků (CPK), které byly roku 2009 přejmenovány na Mistrovství ČR kroužků (družstev), si Kabrňáci pravidelně přivážejí medaile. Obzvláště vydařený byl rok 2007, kdy Kabrňáci na celostátních přeborech vyhráli všechny kategorie soutěže družstev: křížovky, hádanky i logické úlohy. Takový hattrick se dosud žádnému jinému hádankářskému kroužku nepodařil.

Od roku 1953 se konaly každoročně svazem pořádané *Celostátní přebory kroužků a jednotlivců* v řešení hádanek a od roku 1955 i v řešení křížovek. K nejúspěšnějším řešitelům křížovek patřil až do 90. let Kabrňák Pavel Vácha. Úspěšným Váchovým následovníkem se stal Petr Vejchoda, a to jak v kategorii křížovek, tak v kategorii hádanek. Jeho úspěchy jsou téměř nespočitatelné. Vyhrával jeden přebor za druhým a jednu celoroční *Grand Prix* za druhou. Od roku 2009, kdy se z Celostátních přeborů stala *Mistrovství České republiky*, do roku 2023 se Petr

Vejchoda stal osmkrát mistrem republiky v řešení křížovek a čtrnáctkrát mistrem republiky v řešení hádanek.

Na Mistrovství ČR kroužků se od roku 2009 do roku 2023 stali Kabrňáci mistry republiky v řešení křížovek celkem šestkrát a vicemistry devětkrát. V řešení hádanek získali Kabrňáci mistrovský titul pětkrát a vicemistry ČR se stali šestkrát. Není pochyb o tom, že v těžké celostátní konkurenci patří Kabrňáci historicky mezi nejlepší hádankářské spolky České republiky.

Úspěchy sklízí Kabrňáci také v korespondenčních soutěžích. V prestižní křížovkářské soutěži jednotlivců *Nolčově křížovkářské maturitě* (NKM) se opakovaně zařazovali mezi vítěze zejména Vítězslav Koudelka a Vladimír Jemelík. V obdobné soutěži nejvyšší obtížnosti určené pro kroužky – *Mezikroužkové luštitelské soutěži křížovkářů* (MLSK) – jsou Kabrňáci historicky nejúspěšnějším kroužkem v republice. Od 1. ročníku v roce 1965 do roku 2023 tuto vrcholnou soutěž ČSHAK dokázali vyhrát celkem 31krát a před ostatními hádankářskými kroužky mají téměř nedostižný náskok.

Kabrňáci se vítězně prosazovali a stále prosazují také v oblíbených televizních kvízových soutěžích. Karel Henc je například označován za „fantomu televizních soutěží“. A není divu: k roku 2023 absolvoval úspěšně 12 různých typů TV soutěží, z toho 2 slovenské. Většinou šlo o soutěže na všeobecné znalosti, ale byly mezi nimi i soutěže specializované na historii a na sport. Nejčastěji byli Kabrňáci vidět v populárním *AZ kvízu* (Bulín, Čejka, Fládr, Henc, Rosa, Vejchoda), pak také v soutěži *Riskuj!* (Čejka, Fládr, Henc, Chromý). Z dalších soutěží jmenujme úspěšná vystoupení Kabrňáků v soutěžích *Maxirisk* (Chromý), *Chcete být milionářem?* (Henc), *O poklad Anežky České* (Henc), *O korunu krále Karla* (Autrata, Henc), *Deset stupňů ke zlaté* (Chromý), *Česká tajenka* (Autrata), *Pyramida* (Henc), *1 proti 100* (Autrata, Fládr, Henc), *Tisíc nebo risk* (Henc), *Kde domov můj?* (Fládr, Henc), *Na lovu* (Marek), *Duel* (Henc), *Telekvíz* (Henc), *Kolotoč* (Henc), *Do toho!* (Henc) a další.

Jako organizátoři se Kabrňáci vyznamenávají při pořádání tradičních **Brněnských hádankářských slavností (BHS)**, které se konají každoročně v královopolském kulturním centru Semilasso pod patronací Úřadu městské části Brno-Královo Pole. Spolupráce s královopolskou radnicí je historicky na vynikající úrovni. Připomeňme například zorganizování soutěží v řešení logických úloh pro zdravotně postiženou mládež v Ústavu sociální péče *Kociánka* (90. léta), účast Kabrňáků na královopolských *Erbovních slavnostech* v roce 2011 či autorství a organizaci celoroční soutěže *Luštitelská olympiáda* pro žáky královopolských základních škol ve školním roce 2013/2014. V celostátních soutěžích ČSHAK vystupují Kabrňáci vždy jako reprezentanti Králova Pole.

Brněnské hádankářské slavnosti navštěvují i představitelé královopolské radnice. V roce 2009 předal starosta ÚMČ ing. Ivan Kopečný Kabrňákům *Pamětní list* a symbolický klíč od Králova Pole. V roce 2014 obdrželi Kabrňáci další *Pamětní list* z rukou místostarostky ing. Andrey Pazderové.

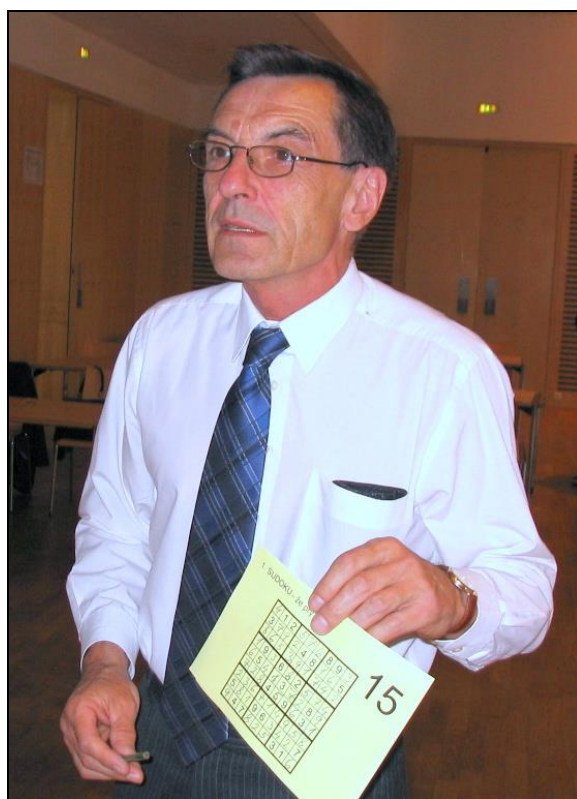
*Reprezentační A a B družstva Kabrňáků
na celostátních přeborech kroužků v Zábřehu v roce 2007*

*Mistrovství ČR řešení sudoku se třemi Kabrňáky:
vlevo vítěz Jan Novotný, uprostřed Vítězslav Koudelka (hlavní organizátor)
a vedle něj vpravo Jakub Ondroušek
(Semilasso 2009)*

Vítěz soutěže v řešení logických úloh Kabrňák Jan Novotný (vlevo), Kabrňáci Vladimír Jemelík a Zdeněk Chromý a starosta Králova Pole ing. Ivan Kopečný (Semilasso, BHS 2009)

Starosta ing. Ivan Kopečný vyřešil sudoku (BHS, Semilasso 2010)

*Předsedkyně kulturní komise ÚMČ Brno-Královo Pole
paní PhDr. Jana Bros-Svobodová a vítěz Poháru Králova Pole
Kabrňák Karel Henc
(BHS, Semilasso 2011)*

*Medailisté Brněnského kola s paní místostarostkou Pazderovou:
zlatý Kabrňák Petr Vejchoda, bronzový Kabrňák Roman Čejka
(Semilasso, BHS 2014)*

Vítězové soutěže o Pohár Králova Pole Kabrňáci Petr Vejchoda a Roman Čejka (vlevo) s místostarostkou Králova Pole Zuzanou Artimovou (Semilasso, BHS 2017)

Recesistická „promoce“ účastníků Jemelíkovy luštitelské akademie (Semilasso, BHS 2018)

*Kabrňáci jako dvojnásobní mistři ČR v řešení křížovek a hádanek (2019)
Zleva: Karel Henc, Roman Čejka, Dan Marek, Vladimír Jemelík, Petr Vejchoda,
Zdeněk Dočekal a Jiří Konečný*

Běžný kroužkový život

Kabrňáci vedle pořádání různých akcí a účasti na všech soutěžích ČSHAK žijí také svým běžným kroužkovým životem. Scházejí se každé první a třetí úterý v měsíci v 18 hodin v přátelském prostředí restaurace *Plzeňský dvůr* na Šumavské ulici v Brně-Králově Poli. Na svých schůzkách se věnují nejrozličnějším hádankářským problémům a také mezi sebou měří síly ve vědomostních soutěžích, v řešení slovních hádanek, logických úloh a v luštění křížovek.

Salonek restaurace Plzeňský dvůr – místo setkávání Kabrňáků

V roce 2003 se kroužek Kabrňáci stal *občanským sdružením* a roku 2016 byl transformován na *zapsaný spolek* registrovaný u Krajského soudu v Brně. V této podobě působí dodnes. Současní Kabrňáci registrují 27 členů a jsou největším z několika desítek spolků tohoto zaměření u nás.

Křížovky, hádanky a logické úlohy Kabrňáků najdete v mnoha časopisech, magazínech a novinách. Kabrňáci se prezentují v denním tisku, v televizi i v rozhlase, kde vystupují v různých debatách, zejména na téma křížovek. Členové spolku Kabrňáci přispívají do tiskovin vydávaných ČSHAK a vydavatelstvími NOVUM, KIRA, SAGAX a BURDA. Významný podíl mají Kabrňáci na vydávání křížovkářských a hádankářských pomůcek. Jejich tvorbě se dosud věnovali zejména Ladislav Majer, Petr Šafář, Stanislav Bulín a Zdeněk Chromý.

Důležité místo poskytla Kabrňákům kniha Jaroslava Štěpaníka *Neobyčejné Brno* (Litera Brno 2011, subkapitola „*Mistři volného času*“, s. 211-212). Svůj prostor věnovala Kabrňákům také *Česká kniha rekordů III* (Agentura Dobrý den Pelhřimov, 2009, s. 78-79).

Významnou roli hrají členové spolku v *Českém svazu hádankářů a křížovkářů*. Kabrňák Vladimír Jemelík je jeho předsedou a ve výboru ČSHAK jsou ještě další tři členové spolku: Zdeněk Chromý (místopředseda ČSHAK), Petr Vejchoda (člen výboru ČSHAK) a Dan Marek (člen výboru ČSHAK). Kabrňáci jsou členy řady odborných komisí ČSHAK. Zdeněk Chromý je předsedou Odborné křížovkářské komise, Petr Vejchoda je předsedou Odborné komise pro logické úlohy. Zdeněk Chromý, Vladimír Jemelík a Petr Vejchoda mají zásadní podíl na rozvoji moderní křížovkářské teorie.

*Předseda spolku Kabrňáci Zdeněk Chromý se svými surikatami
(Semilasso, BHS 2014)*

*Kabrňáci slaví 95. své narozeniny
(Plzeňský dvůr, 2019)*

*Oslava 95. narozenin Kabrňáků
(Plzeňský dvůr, 2019)*

Uzavírá se 100 let od založení spolku. Není sporu, že Kabrňáci mají významné zásluhy na rozvoji brněnského, českého i světového hádankářského hnutí a zanechali v něm nejednu světlou stopu. Je potěšitelné, že tento největší a neúspěšnější hádankářský kroužek České republiky našel své zázemí v Brně-Králově Poli a že jeho činnost je podporována královopolskou radnicí.

MĚSTSKÁ ČÁST BRNO - KRÁLOVO POLE

Symbolický klíč
k branám Králova Pole

Dar ÚMČ Brno – Královo Pole
Občanskému sdružení
KABRŇÁCI
k 85. výročí založení spolku

2009

Svaz českých hádankářů a křížovkářů
uděluje

ČESTNÉ UZNÁNÍ

kroužku Kabrňáci

k 90. výročí založení

V Praze dne 29. listopadu 2014

J. J.
předseda SČAK

Karel
místopředseda SČAK

Městská část Brno – Královo Pole

uděluje

PAMĚTNÍ LIST

u příležitosti

90. výročí založení

Hádankářského a křížovkářského spolku

KABRŇÁCI

V Brně dne 3. května 2014

A. Pazderová
Ing. Andrea Pazderová
1. místostarostka MČ Brno – Královo Pole